

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

De Everhardo, Hvivs Monasterii Abbate XXIII. qui præfuit annis 15. & de
varijs gestis illius temporis in Alemania.

urn:nbn:de:0128-1-17336

renberga celebrauit, cui interfuit Petrus sanctæ Potentianæ cardinalis missus à papa. Ibi Engelbertus Coloniensis electus, per eundem cardinalem confirmatus in archiepiscopum fuit. Item eodem anno Otto quondam Imperator ab omnibus derelictus, præ mentis dolore infirmatus, post multas angustias mortuus est.

Eodem quoque anno Lutfridus abbas, morbo correptus & senio, post multos labores, quibus huic monasterio satis vtiliter præfuit annis 11, & diebus 15, tandem 5. Aprilis in Domino quieuit, vir mitis ingenio & mansuetudinis singularis, qui tam monachus quam abbas in omni tranquillitate & pace fratrum conuersatus est, structuras varias fecit, & prouentus non minorauit.

10 DE EVERHARDO, HUIUS MONASTERII ABBATE XXIII.
qui præfuit annis 15, & de varijs gestis illius temporis
in Alemania.

VENERABILI abbate Lutfrido viam vniuersæ carnis ingresso, & tradito iuxta morem ecclesiasticæ sepultura, conuenientes in vnum fratres pastore viduati, de noui abbatis electione tractare cœperunt. Qui tandem post maturam inter se deliberationem præhabitam, inuocata prius gratia spiritus S. vnanimi consensu in abbatem huius monasterij tertium & vigesimum elegerunt, dominum Euerhardum monachum huius conuentus professum, virum integerrimum, scientia & moribus clarum: qui electus canonice, ac per Conradum episcopum Spirensē confirmatus, & secundum consuetudinem solenniter ordinatus, præfuit huic monasterio strenue annis 15, & aliquot diebus. Oriundus autem ex Sueuia, liberis & nobilibus parentibus procreatus, in pueritia sua ad dicendum literas ab eisdem positus fuit, qui proficiens cum aetate in omnibus studijs bonarum artium doctus euasit. Deinde veniens ad conuersationem, monachus factus est, & inter fratres omni tempore religiose ac laudabiliter conuersatus. Fuit enim vir optimus, & magno dignus honore, ingenio excellens, consilio profundus, promptus & circumspectus, sermone tam Latino quam Alemanico disertus, & sanata quadam auctoritate reuerendus. Ordinator autem abbas anno præscripto Dominicæ natiuitatis millesimo ducentesimo decimo sexto, indictione 4. in mense Aprili (sicut diximus) moribus & vita se vtilem exhibere pastore omni studio curauit, non minus exemplo quam verbo subiectos suos insti-

tuens ad obseruantiam regularem, quam summo opere & auxit & continuauit. Tam enim studiosus & diligens fuit circa obseruantiam monasticæ disciplinæ, vt ab his qui vitam eius internam nescirent, nullam de temporalibus habere curam videretur, tam autem sollicitus & circumspectus in ordinandis exterioribus rebus pro cœnobij ac fratrum vtilitate, vt eum vacare internæ conuersationis spiritu nullatenus potuisse palam testareris. Totus nanque fuit intentus obseruantia regulari, totus internus, totus integer ac deuotus, & circa fratrum conuersationes tam sollicitus & circumspectus, vt omnium pastor verus & diceretur & esset. In cura etiam rerum temporalium multum diligens & prouidus extitit, &

40 substantiam monasterij tempore sui regiminis non mediocriter augmentauit. Apud regem Fridericum ducem Sueuiæ & alios principes, propter sapientiam, doctrinam & morum honestatem in magna reuerentia habebatur, & sæpius consilijs eorum interfuit. Vnde anno regiminis sui septimo (sicut ibi dicemus) confirmationem priuilegiorum monasterij à Friderico Imperatore secundo præfato, cum ampliori gratia obtinuit, & familiari amicitia illi iunctus fuit. Magnam suo tempore cum episcopo Augustensi pro defensione priuilegiorum ac libertatum præposituræ suæ in Rothen dissensionem habuit, contra quem iure triumphauit. Præpositus enim Rothenensis, ab antiquo abbate Hirsaugiensi semper immediate pleno iure subiectus, nescio quo spiritu seducente in superbiam eleuatus, eius obedientiam subterfugere cupiens, præfata Augustensis ecclesiæ pontificem inuocauit, se non abbati, sed episcopo immediate subesse, more cæterorum abbatum diocesis existimans.

50 Huius præpositi temeritatē abbas Euerhardus iniquo ferens animo se constanter opposuit, & coram præfato episcopo totoque capitulo Augustensis ecclesiæ per sententiam gloriose triumphauit. Vis enim iuribus & priuilegijs monasterij Hirsaugiensi, ibidem ab omnibus fuit declaratum, præpositum in Roth non episcopo, sed abbati huius monasterij pro tempore existenti, sine aliquo medio esse subiectum: ita videlicet quod institutio & destitutio illius, secundum regulam sanctissimi patri nostri Benedicti abbatem solum respiciat, & de ordinatione eius nemo se alius quicumque aliquatenus intromittat. Fuit enim abbas Euerhardus iurium, libertatum, priuilegiorum, rerum & bonorum monaste-

Conuentus
Hirsaugi
Nutenberg.
Ottob. pe-
torabit.

Lutfridus
abbas huius
loci obiit.

Euerhardus
fuit abbas 23.

Genus &
vita Euer-
hardi.

Quanto fue-
rit in regi-
mine suo.

In strequo-
rum statu
sollicitus.

Regi ac Prin-
cipibus gra-
tias.

Contra præ-
positum Ro-
thensem a-
ctio.

Victor ab-
bas contra
rebellē e-
nasti.

postolica sedis le-
tali depositus, qui
otuit.
dolphus comes de
um Monasterien-
ti manu liberavit,
na in ecclesia Le-
uofdam loachimi
isq; literis suis per
em præcepit. Vn-
& liberatione ter-
Sicilia, Siphacis
sis, Pictauiensis,
sis, dux de Anci-
de Iuliano, comes
em Ioanne Scho-
reuerensis, & coo-
ci regis iuxta man-
ibus per annum &
as in maiori eccle-
scipitur, & homi-
gienfis venerabilis
res ipsi monasterio
mpetravit, cum re-
sunt in Hagenarv,
nienfis diu Rome
redire compulsi
t. Qui conuenien-
Montenlis, in ar-
leri amator, & pau-
ius postea crudeli-
canonice intrare
gare canonice non
n succedens, con-
s, qui varios sem-
nensi flammis exu-
o fuerunt compre-
Conradus de Mar-
n, probare conate-
m burendos. Vide
ducti, per eum con-
ocenter damnant.
nem, etiam si nul-
ocentius papa, ob-
atorum succedens
s Predicatorum &
n mensis Maij Ni-
renberga

enaij

enaij

*Liberatum
fuit acerri-
mus defen-
sor.*

rij sui defensor acerrius; nec vnquam sustinere aliquam eorundem passus est violatio-
nem. Constans erat animo, nec facile poterat ab iniuriaribus superari: quippe quem &
prudencia reddidit in agendis prouidum, & innata benignitas cum humili patientia in
sufferendo gloriosum.

MCCXVII.

Lupoldus.

Anno Euerhardi abbatis primo, dominicæ natiuitatis 1217. obiit Lupoldus episco-
pus Wormacienfis, de quo Cæsius monachus Heisterbacensis in secunda Diatonorum
suorum distinctione, nono capite, mentionem facit, improba conuersatione illius testi-
monium perhibens. Quo mortuo Henricus præpositus de Nuhusen, filius comitis, de Sa-
raponte successit, & præfuit annis ferme 17.

*Andreas
Vngaria
rex.*

Eodem anno Andreas rex Vngariæ & Lupoldus dux Austriæ cum multis episcopis,
comitibus, & nobilibus, copiosaque multitudine cruce signatorum, in subsidium terræ
sanctæ, mare pro Christi amore transeunt. Similiter Wilhelmus comes Hollandiæ potē-
tissimus, Georgius comes de Wide, & Ioannes comes de Spanheim, cum luano mona-
sterij mei abbate sexto, & alijs multis Teuthoniæ hominibus cruce signatis, ad terram san-
ctā recuperandā profecti sunt. Inter quos fuerunt etiam Bambergensis episcopus & frater
eius dux Merauis, Poppo quoque comes de Henneberg, Ludouicus comes de Ottingen &
cardinalis vnus apostolicæ sedis legatus.

MCCXVIII.

*Damiata
capitur à
Christianis.*

Anno Euerhardi abbatis 2. natiuitatis autem dominicæ 1218. circa dominicam pas-
marum, dux Austriæ Lupoldus cum legato papæ, templarij, hospitalarij, & exercitu copio-
so ad fines Ægypti accedentes, Damiatam ciuitatem opulentissimā aliquanto tempore
obsederunt, & turrim quæ dicitur Clauis terræ, iuxta litus Nili munitissimam, in vigi-
lia sancti Bartholomæi expugnando ceperunt, & postea etiam ciuitatem obtinuerunt,
quam tamen non diu retinere potuerunt, sicut in actis eorum legitur.

Eodem anno obiit Bertholdus dux de Zeringen, vir fortis & bellicosus, qui multam
vita sua cum aduersarijs bella commisit.

Eodem quoque anno mare terminos suos in Phrysiā transiens & procul egrediens,
terram in longitudine circumquaque occupauit, villas integras deleuit, ecclesias, domos,
& castella cum oppidis in numeris subuertit, & plus quam centum millia hominum con-
sumpsit. Sunt qui scribant, huius diluuij causam fuisse quandam irreuerentiam venerabi-
li sacramento dominici corporis exhibitam à quodam homine temulento, qui hostias de-
poxide in manu sacerdotis pugno deiecerat in terram, & hinc diuinam sæuissimam vltionem.

MCCXIX.

*Hierusalem
à Saracenis
subuertitur.*

Anno Euerhardi abbatis 3. dominicæ natiuitatis 1219. regina ciuitatū Hierosolyma,
quæ videbatur inexpugnabilis, destructa est à Coradino filio Saphadini, foris & intus mu-
ri eius cum turribus redacti sunt in aceros lapidum, præter templum Domini ecclesiam-
que sancti sepulchri, & arcem quam Turrim Dauid appellant.

*Fridericus
Imperator
coronatur à
papa.*

Eodem anno Fridericus rex pro benedictione imperiali Romam cum maximo ap-
paratu proficiscitur, & ab Honorio papa circa festum B. Cecilie, in Imperatorem vnctus
coronatur. Qui vltius proficiscens in Apuliam, cum magno suorum exercitu multa-
bi bella commisit, & omnem terram cum Sicilia suo imperio subiugauit. Statimque inter
ipsum & Honorium papam dissensiones subsecuta sunt, quæ multis annis cum vtriusque
partis dispendio durauerunt.

*Dux Letha
vngaria.*

Eodem quoque anno dux Lotharingiæ consentiente vel dissimulante episcopo A-
gentinensi cum valido exercitu intrauit Alsatiā, sumpturus de quibusdam iniuriariorum
suis propositam vltionem.

MCCXX.

*Fridericus
Imperator
Apulia pos-
situr.*

Anno Euerardi abbatis 4. dominicæ autem natiuitatis 1220. Fridericus Imperator
in Apulia constitutus, multa cum finitimis Saracenis bella commisit, & pluribus ex eis in-
terfectis, reliquos suo dominio coegit esse subiectos. Henricus autem filius eius puer de-
cem ferme annorum, per Ottonem Herbipolensem episcopum (cuius tutelæ fuerat com-
missus) cooperante Engelberto Colonienſe archiepiscopo, regnum interea Teuthoniæ
genitore absente gubernare dicebatur.

*Conradus
comes Syl-
uestri.*

Eodem anno inter Siphridum archiepiscopum Moguntinum & Conradum comi-
tem Syluestri de Dune, propter aduocatiā in Heimbach grauis discordia fuit, in tantum
quod archiepiscopus excommunicato illo, terram eius ecclesiastico supposuit interdictione.
Tandem amicis se interponentibus concordia tali modo facta est, quæ comes centum ar-
genti

geniti marci à capitulo Moguntino susceptis, aduocatiam resignauit, & à sententia excō-
municationis interdictiōe absolutus fuit.

Hoc ipso anno nonis Augusti obiit S. Dominicus, ordinis fratrum Prædicatorum
primus institutor, vir incomparabilis sanctitatis.

S. Dominicus obiit.

MCCXXI.

Anno Euerhardi abbatis 5. dominicæ natiuitatis 1221. Damiatina ciuitas, quam Chri-
stiani summo labore & multi sanguinis effusione anno priore ceperant & possederant,
Soldano Babylonie pro liberatione captiuorum in regno suo, & Coradini fratris sui, à
Christianis est restituta: quod factum, peccatis eorum demerentibus nequaquam est du-
bitandum. Nam Saladinus paulo ante pacem Christianorum postulans, regnum Hieru-
salem se illis redditurum, ciuitatem ipsam reedificaturum, & Damiatam cum adiacente
regione ad viginti milliaria quiete possidendam concessurum, modo ulterius in terram
eius non procederent, promisit, & nunc Christiani, eius gratiam quærent.

Damiatina
Saladino re-
stituitur.

Eodem anno in die S. Margarethæ virginis & martyris, ciuitas Wormatiensis igne
casuali fuit incensa, & multæ domus, maxime circa forum & plateas circumiacentes, fue-
runt exusta: ita quod media pars vrbs fere consumpta fuit, ecclesia quoque sancti Pauli
similiter fuit exusta, & infinita ciuibus damna illata.

Wormatiensis
incendio cre-
ditur.

Hoc ipso anno fratres Minores Wormatiæ primo intrantes, ordinis sui monaste-
rium ex elemofynis fidelium ibidem construxerunt.

MCCXXII.

Anno Euerhardi abbatis 6. dominicæ natiuitatis 1222. Conradus episcopus Spiren-
sis audiens moniales in Hufen nostri ordinis iuxta Durckheim, à tramite regularis obser-
uantie nimium declinasse, vitamque viuere improbam & nimis turpem, ipsum earum
cœnobium de consensu domini Siphridi archiepiscopi Moguntini, monasterio Lym-
purgensi eiusdem ordinis vniuit, & titulum conuentus monialium penitus extinxit: ita vt
illis quæ tunc viuebant mortuis, nulla deinceps ibidem susciperentur, & abbas Lym-
purgensis per suos monachos secundum loci facultatem & prouentus, pro tempore, diuina
ibidem faciæ celebrari.

Hufen cœ-
nobio Lym-
purgensi da-
tur.

Eodem anno 7. idus Maij, quæ fuit dominica proxima ante dominicam ascensionis,
Henricus filius Friderici Imperatoris 2. ab Engelberto archiepiscopo Colonienfi, ad insti-
tiam patris, de consensu principum, adhuc puer in regem Romanorum consecra-
tus est.

Henricus fi-
lius Romanorum.

Eodem quoque anno, tertio idus Ianuarij, mane hora prima diei, magnus in Colo-
nia & circa, terræ motus fuit, & multa ædificia subuertit. In Cypro quoque duæ ciuitates
eodem anno ex terræ motu multis extinctis hominibus corruerunt. In Italia etiam & Lo-
gobardia maximi & horrendi terræ motus hoc anno fuerunt, in tantum quod homines
deleceris ciuitatibus, in tentorijs habitabant. Ipsa enim die natalis Domini, & per duas heb-
domades sequentes, quasi quotidie bis in Longobardia terræ motus horribilis fuit, qui in
multis locis ædificia & ecclesias fortissimas euertit, homines cum sacerdotibus oppressit.
Brixiam quoque ciuitatem fere totam cum populo subuertit, rupes de montibus euulsit,
castra deiecit, & multa millia hominum in diuersis locis miserabiliter occidit. Romæ etiã
terra sanguine mixta, visa est de nubibus pluere.

Terræ motus
ciuitates
subuertit.

Eodem quoque anno Baldemarus rex Daciæ cum filio suo, à comite Henrico de
Scuirnk capitur, & per biennium in Dannenberg castro fortissimo ab eodem custodia
mancipatur & retinetur.

Rex Daciæ
capitur.

MCCXXIII.

Anno Euerhardi abbatis 7. qui fuit dominicæ natiuitatis 1223. Otto episcopus Her-
bipolensis, nonis Decembris obiit, cui Theodericus succedens præfuit anno vno, mensi-
bus duobus, diebus 14.

Otto episco-
pus Herbipolensis obiit.

Eodem anno Euerhardus abbas huius monasterij Hirsaugiensis, indulta & priuile-
gia cum gratia ampliori à Friderico Imperatore secundo impetrauit confirmari, sicut in
litteris patet, quæ datæ fuerunt apud Precimam mense Ianuario anni præscripti.

Abbas E-
uerhardus
priuilegium
impetrat.

Eodem quoque anno mortua vxore Friderici Imperatoris, prima filia scilicet regis
Aragonia, desponsatur ei secunda filia Ioannis regis Hierusalem, quam non diu postea
duxit in vxorem.

Hoc ipso anno orta est pestilentia pecorum maxima, quæ quasi per triennium du-
rauit, incipiens ab Vngaria totam Germaniam & Galliam suo infecit squalore, adeo vt vix
tertia pars pecorum & iumentorum huic tantæ pestilentie subtracta fuerit.

Pestilentia
pecorum ma-
xima.

Henricus episcopus Argentinensis obiit.

Eodem quoque anno obiit Henricus episcopus Argentinensis, cui successit Bertholdus vir prudens, defensor & fautor ecclesie strenuus. Ipso etiam anno Henricus rex, filius Imperatoris Friderici, curiam principum celebravit in Northusen, ubi ab Engelberto Coloniensi archiepiscopo pro liberatione regis Daciae multum laboratum fuit.

Cruz iterum predicatur ubiq.

Eodem anno Philippus rex Francie moriens, centum marcarum & quinquaginta millia in terra sancta subsidium legavit. Hoc ipso quoque anno papa Honorius missis nuncijs circumquaque, crucem predicare fidelibus iubet, denunciatis omnibus, ut post biennium in natiuitate sancti Iohannis Baptiste cum Imperatore Friderico parati sint mare transire, & terram sanctam iterum liberare.

Ordo fratrum minorum confirmatur.

Eodem etiam anno Honorius papa tertius, ordinem fratrum Minorum sancti Francisci, tertio calendis Decembris de consensu cardinalium confirmavit, biennio ante mortem eiusdem sancti confessoris Christi.

MCCXXIII.

Conradus episcopus Spirensis obiit.

Anno Euerhardi abbatis 8. qui fuit dominice natiuitatis 1224. obiit Conradus episcopus Spirensis, cui successit Berengerus de Enthringen, quartus & quadragesimus ecclesie Spirensis episcopus, sexto videlicet calendis April. & presuit in ea annis ferme nouem.

Theodericus episcopus Herbipolensis obiit.

Eodem anno obiit Theodericus episcopus Herbipolensis, cui Hermannus de Ldenburg succedens, presuit annis ferme 26. multasque instantias & persecutiones a ciuibus suis sustinuit, propter Fridericum Imperatorem excommunicatum, sed victoriam semper obtinuit.

Conuentus principum.

Eodem quoque anno circa medium mensis Maij, Henricus rex in Franckfordia curiam principum habuit, ubi nuncijs Imperatoris cum literis eius adfuerunt, denunciantes eum de Sicilia quantocius in Alemaniā esse venturum, habituramque cum principibus consilium de recuperatione terre sancte, ac possessione manu tenenda.

Conradus legatus apostolicus.

Eodem anno Honorius papa legatum misit in Alemaniā Conradum episcopum Portuensē S. Ruffinæ cardinalem, qui Coloniā descensurus per Sueuiam iter fecit, venitque cum suis ad Hirsaugiam, & ab Euerhardo abbate & fratribus cum honore suscipitur.

Henricus rex Saxoniam intrat.

Per idem tempus Henricus cum prefato sedis apostolice legato, & Engelberto Coloniensi archiepiscopo, ac quibusdam principibus, pro liberatione regis Daciae ac restitutione terre imperij ab eo iniuste possessæ, in Saxoniam profectus est: ubi per biennium a comite de Seuirin Henrico in firmissimo castello Dannenberg, idem rex cum filio suo captus tenebatur. Venientes autem ad Aluiam fluiuium predicti comites Hermannum magistrum hospitalitatis Teuthonicorum, qui ab Imperatore in Teuthoniam missus fuerat, causa reconciliationis & compositionis faciendæ inter utrosque, regem videlicet & comitem, pramittunt.

Hermannus Magister hospitalitatis.

Quo mediante, inductus est idem rex, ut omnem terram ablatam imperio redderet, coronamque regni Daciae de manu Imperatoris suscipere, & insuper centum millia marcarum pro sui liberatione dare promitteret. Quod cum principes acceperant, qui cum rege presentes aderant, Albertus comes de Vrlamunda, filius sororis regis, & Barones Daciae hanc compositionem reprobantes, & ea quæ promissa erant calantes, ascensis nauibus cum indignatione recesserunt, infinitam pecuniam quam ad redimendum regem attulerant, secum deferentes. Et prefati principes, infecto negotio confusi ad propria redierunt.

Comes Albertus de Vrlamunda.

Per idem tempus Henricus cum prefato sedis apostolice legato, & Engelberto Coloniensi archiepiscopo, ac quibusdam principibus, pro liberatione regis Daciae ac restitutione terre imperij ab eo iniuste possessæ, in Saxoniam profectus est: ubi per biennium a comite de Seuirin Henrico in firmissimo castello Dannenberg, idem rex cum filio suo captus tenebatur. Venientes autem ad Aluiam fluiuium predicti comites Hermannum magistrum hospitalitatis Teuthonicorum, qui ab Imperatore in Teuthoniam missus fuerat, causa reconciliationis & compositionis faciendæ inter utrosque, regem videlicet & comitem, pramittunt. Quo mediante, inductus est idem rex, ut omnem terram ablatam imperio redderet, coronamque regni Daciae de manu Imperatoris suscipere, & insuper centum millia marcarum pro sui liberatione dare promitteret. Quod cum principes acceperant, qui cum rege presentes aderant, Albertus comes de Vrlamunda, filius sororis regis, & Barones Daciae hanc compositionem reprobantes, & ea quæ promissa erant calantes, ascensis nauibus cum indignatione recesserunt, infinitam pecuniam quam ad redimendum regem attulerant, secum deferentes. Et prefati principes, infecto negotio confusi ad propria redierunt.

MCCXXV.

Conuentus principum.

Anno Euerhardi abbatis 9. dominice natiuitatis 1225. Henricus rex filius Imperatoris Friderici secundi, curiam principum in Francofordia celebravit, in qua multa tractauit.

Bellum inter duos comites.

Eodem anno post natale Domini, Albertus comes de Vrlamunda prescriptus, congregato exercitu Henricum comitem de Seuirin aggredi statuit, cui Henricus occurrit, pugnaque commissæ cum magna animositate ac multorum sanguinis effusione, ab hora diei prima vsque ad vesperam dimicatum est multis ibi cadentibus. Ibi etiam comes ipse Albertus cum multis nobilibus Daciae a comite Henrico captus est, & in castro Dannenberg custodiae mancipatus.

Fames magna.

Hoc ipso anno erat hyems longissima & asperissima. Fames etiam magna & inaudita, per biennium durans, in omni prouincia fuit.

Siphridus archiepiscopus Moguntinus obiit.

Eodem quoque anno idibus Septembris obiit Siphridus archiepiscopus Moguntinus, eius nominis secundus, cui successit Siphridus tertius, & presuit annis viginti quatuor.

vir magnarum virtutum & actionum, qui tantæ constantiæ fuit, vt iussu papa Fridericum Imperatorem publice denunciaret excommunicatum, & persequeretur.

Eodem anno Engelbertus archiepiscopus Colonienfis, à Friderico comite de Isenburg, fratris sui filio, octo & triginta vulneribus crudeliter occisus est. Cuius cadauer in maiori ecclesia Colonia sepultum, mox infinitis miraculis clarèscere cepit. Sed interfectore non multo post ante muros rotato, statim miracula cessarunt. Huic in archiepiscopatu successit Henricus de Molenarck Bonnenfis præpositus, & præfuit annis 12. qui castrum Isenburg destruxit.

Engelbertus archiepiscopus Colonienfis occiditur.

Eodem quoque anno Henricus rex Romanorum, filius Imperatoris Friderici secundi, uxorem duxit filiam Lupoldi ducis Austria, & nuptiæ in Nurenberga, cum magna solennitate celebratæ fuerunt, vbi sententia capitalis data fuit contra occiforem archiepiscopi Colonienfis.

Henricus rex ducit uxorem.

MCCXXVI.

Anno autem Euerhardi abbatis 10. qui fuit dominicæ natiuitatis 1226. S. Franciscus ordinis Fratrum Minorum institutor & princeps, 4. nonas Octobris in Domino quieuit, & biennio postea sanctorum catalogo per Gregorium papam nonum adscribitur.

S. Franciscus moritur.

His temporibus Henricus episcopus Wormatiensis cœnobium monialium Cisterciensis ordinis in Kirsgarten extra moenia ciuitatis à fundamentis erexit, moniales imposuit, quibus de necessarijs prouidit. Verum post annos 217. Fridericus episcopus Wormatiensis expulsus (propter enormitatem vitæ) monialibus, regulares sancti Augustini canonicos de obseruantia Windeshemensis ad locum earum reposuit, qui locum ipsum inhabitant cum profectu vsque in præsentem diem. Inter Henricum præfatum episcopum & ceteros Wormatienses, propter libertatem ecclesiasticam grauis dissensio oritur. Qui cum eius mandato obtemperare contemnerent, supposuit ciuitatem interdicto ecclesiastico, clerum quoque omnem, præter plebanos, vrbe exire præcepit: districtè plebanis interdicens, ne sacramenta conferrent infirmis, nisi promitterent pontifici se velle obedire in omnibus, si conualuissent. Neque sepeliri corpora mortuorum ad sancta loca permittebatur. Cum autem hæc mala ad anni spatium durassent, quidam è ciuibus tædio malorum affecti, ad partes episcopi declinare cœperunt. Quod videntes qui consulatui præerant, ac metuentes experiri peiora, pacem admiserunt.

Kirsgarten monasterij fundatio.

Dissensio inter episcopum & ceteros Wormatienses.

Eodem anno Longobardi ad suggestionem Honorij papæ contra Fridericum Imperatorem rebellantes, collegium fecerunt, quod Longobardorum multo tempore est vocitatum, in detrimentum non paruum Rom. Imperij, ac recuperationis terræ sanctæ impedimentum.

Longobardorum collectum contra imperium.

Et eodem anno ipse papa Honorius 3. obiit, cui Gregorius nonus successit, & præfuit annis quatuordecim, mensibus tribus.

Honorius papa obiit.

MCCXXVII.

Anno Euerhardi abbatis 11. dominicæ autem natiuitatis millesimo ducentesimo vigesimo septimo, Henricus rex filius Imperatoris circa dominicam passionis Aquisgranum veniens, celeberrimam curiam principum ac nobilium totius fere Teuthoniæ habuit. Inter quos fuere præcipui, Moguntinensis, Treuerensis, Colonienfis, & Saltzburgenfis archiepiscopi, cum episcopis multis Bauaria, Austria, Carinthia, Brabantia, & Lotharingia duces, Henricus comes Palatinus Rheni, Landtgrauius Thuringia, comes Flandria, qui per annos 12. Parisios in captiuitate à rege Francia detentus fuerat, & priori anno absolutus, cum multis alijs comitibus atq; nobilibus. In hoc vero conuentu principum, vxor Henrici regis Rom. filia Lupoldi ducis Austria, in reginam consecrata fuit ab Henrico Colonienfi archiepiscopo, & cum magna solennitate in sede regali iuxta regem locata.

Conuentus principum maguus.

Regina coronatur Aquisgrani.

Eodem anno in die S. Mariæ Magdalena, rex Dacia præuaricator fidei ac iuramenti, priore anno pro absolutione sua præstiti, vindicare se parat: & contracta infinita multitudine armatorum, Henricum comitem de Zuirin bello lacescit: à quo, adiutorio archiepiscopi Bremensis & Alberti ducis Saxonie superatus, per fugam vix euasit, quatuor millibus virorum ex sua parte interemptis, multiq; captis ex Danis.

Rex Dacia in bello superatur.

Eodem quoque anno electa expeditio cruce signatorum ab omnibus Europa partibus mota, castrum & dissipatum, Friderico Imperatore (sicut dudum promiserat) nõ transiretante. Ob quam causam, à papa Gregorio nono fuit excommunicatus, què archiepiscopus Moguntinus denunciavit. Multi tamen principes Alemania, comites, duces, barones & nobiles, non obstante Imperatoris contumacia, mare transire parant. Inter quos fuerunt Ludouicus Thuringiorum Landtgrauius quintus, primus Marchio Misnenfis, maritus

Fridericus Imperator à papa excommunicatur.

Ludovicus
maritus S.
Elisabeth.

S. Elisabeth de Marburg, princeps piissimus, qui tertio iduum Septembris obiit in quadam civitate Sicilia, Ortiant nuncupata: cuius ossa in Thuringiam relata, in Reinhartzbron monasterio nostri ordinis sepulta sunt. Ludovicus etiam de Castelle, Ludovicus senior de Stolberg, & episcopus Augustensis, qui & ipse in itinere mortuus est, non sine suspitione intoxicationis.

Bernstein
capitur.

Hoc ipso quoque anno Bertholdus episcopus Argentinenfis, Bernstein castrum obfidione cingens expugnavit & post mensem obtinuit.

Henricus
comes Pa-
latinus.

Eodem anno dominus Henricus comes Palatinus Rheni, & dominus Brunswicensis in Saxonia, Gertrudem filiam suam Ottoni Bauariae duci dedit uxorem, cum qua Palatinatus postea devenit ad Bauaros.

MCCXXVIII.

Imperator
Fridericus
maris trans-
fretat.

Anno Euerhardi abbatis 12. dominicae autem natiuitatis 1228. Fridericus Imperator iam dudum per plures annos cruce signatus, iter transmarinum tandem cum multis alijs principibus arripuit, quem Gregorius papa nihilominus interea excommunicatum per totam Alemaniā denunciari fecit maxime per fratres Praedicatoris.

Regum Bo-
hemiae coro-
natio ad ar-
chiepiscopū
Moguntinū
pertinet.

Eodem anno Odacharus & Wentzeslaus reges Bohemiae tale privilegium dederunt ecclesiae Moguntinae, quod consecratio regum Bohemiae ad archiepiscopum Moguntinum perpetuis futuris temporibus debeat pertinere: quod multis annis ita fuit observatum, quousque tandem per quendam archiepiscopum Moguntinensem hoc ius ecclesiae Praegenfi venditum est.

Bellum in-
ter episcopū
Argentinen-
sem & comitem de
Pfirite.

Anno etiam praenotato grauis dissensio orta est inter Bertholdum episcopum Argentinensem, & cognatos eius comites de Pfirite, quae dum magis ac magis per dies inualesceret, tota pene provincia per triennium ferme vastata, incendio & rapinis patuit praedonum. Post multasigitur iniurias susceptas episcopus suorum collecto exercitu, una cum Alberto comite de Habsburg, qui & ipse damna multa sustinuerat, paravit se ad resistendum. Comites ergo Pfiritenfes in auxilium habentes Egeonem comitem de Fruburg, & ciuitates imperiales inter Bladolsheim & Hirnfeld, cum maximo exercitu occurrentes episcopo, facta congressione, ab eo victi sunt, multis eorum occisis, alijs vulneratis, alij in captiuitatem abductis.

MCCXXIX.

Hierusalem
Christianis
traditur.

Anno Euerhardi abbatis 13. dominicae autem natiuitatis 1229. ciuitas sancta Hierusalem cum quibusdam castellis, per Fridericum Imperatorem secundum, sub certis conditionibus à Soldano Aegyptiorum sine omni congressu aut sanguinis effusione recuperata est, & in manibus Christianorum denuo tradita. Ipse autem Imperator Fridericus in dominica Latere Hierusalem coronatus intrauit, factisque cum Saracenis treugis perdecennium, altera die ad naues profectus, in terram suam reuersus est. Cum autem Siciliam intrasset, reperit multa oppida, castella & munitiones ad partes papae declinasse, quae omnia manu Teuthonicorum valida recuperans, quaedam ex eis funditus euertit, & ex eo tempore graues inter ipsum & papam inimicitiae factae sunt.

MCCXXX.

Concordia
fit inter epi-
scopum Ar-
gentinensem
& comitem
de Pfirite.

Anno autem Euerhardi abbatis 14. qui fuit dominicae natiuitatis 1230. inter Henricum regem comitesque de Pfirite & Bertholdum Argentinensem episcopum, concordia facta est, & siluit terra à tumultu bellorum: sed purgari furibus & latronibus non potuit, qui noctu monasteriorum & ecclesiarum ianuis fractis (cum assueti essent viuere de rapinis) quicquid inuenire poterant, clam auferebant.

Rex Legio-
niae impu-
gnat Sara-
cenas.

Eodem anno in Hispania rex Legionis & filius eius rex Castellae arma contra Saracenos sumentes, magnam terrae partem occupant, ciuitatem Emeritanam cum multis castellis de manibus eorum potenter capientes. Rex quoque Arragoniae hoc ipso anno insulam Maioricam, quae regnum olim fuit, multis annis à Saracenis possessam, armata manu cepit, regem ipsius cum tota domo regia captiuum abducit, & insulam suis militibus Christianis tuendam commisit, & multa spolia abducit.

Maiorica
capitur à re-
ge Arrago-
niae.

Eodem quoque anno dissensio inter archiepiscopum Coloniensem & ducem de Limpurg oritur, propter aduocatiā monasterij Sigenbergensis nostri ordinis, quam uterque ad ius suum pertinere contendebar: unde incendia & rapinae sequuntur in circuitu terrarum vtriusque, donec tandem per Henricum regem treuga fuerunt interpositae.

Archiepisco-
pus Colon.

Dux Lym-
burgensis.
Imperator
absoluitur.
Lupoldus
ducitur.

Hoc ipso anno Fridericus Imperator à papa Gregorio, ad instantiam Lupoldi ducis Austriae absoluitur, & communioni ecclesiae restituitur, qui dux tractatu pacis peracto, apud S. Germanum in Campania moritur, cuius viscera & carnes in domo capitulari monasterij

nafterij Cassinensis nostri ordinis sepulta sunt, ossibus in Austriam relatis. Hoc tempore hereticorum multorum qui diu in occulto latuerant in Alemania, Italia, & maxime in Longobardia, fuit detecta impietas, & complures ex eis igne combusti sunt. Sectam Nicolaitarum profitebantur, erantque eis matres, vxores & filia: omnibus semper communes. Ecclesiam & praelatos contemnebant: carnes etiam in quadragesima manducabant: & multa mala faciebant, in errorem suum trahentes occulte quoscunque potuissent. Singulis annis ex Alemania, Gallia, & Italia censum annalem transmittere Mediolanum, vbi diuersarum haeresium & errorum primatus agebatur, solebant. Capti autem quidam ex eis in ciuitate Argentinensi, coram omni populo & clero confessi publice fuerunt, quod tantus errorum esset numerus in omni loco, vt si quis ex eis à Colonia ire Mediolanum statueret, omni nocte hospitem secta eorum inueniret, in cuius domo omnia essent communia, mater, vxor, & filia: habebantque signa paruula circa ianuas domorum, aut supra tecta, per quae habitationes complicum suorum inuenire potuerunt.

Longobardorum haeresis desegitur. Errores eorum.

Maxima eorum multitudo fuit.

MCCXXXI.

Anno Euerhardi abbatis decimo quinto, qui fuit dominicae natiuitatis 1231. Ludouicus dux Bauariae rediens à partibus transmarinis, cum venisset ad Kelheim, à quodam nuntio Vetuli de Montanis ad hoc misso, in conspectu familiae suae cultro transfossus occisus est, Friderico hoc nefas procurante Imperatore, vt ferebatur. Nam praedictus Vetulus de Montanis, princeps Saracenorum Imperatori confederatus, multas iniurias quas idem dux Imperatori intulerat, vindicare volens, seruum suum in necem eius destinauit. Et Imperator contra ducem inimicum gerens animum, ipsum in rebus & persona paulo ante defecdauerat, misso ad hoc nuncio speciali. Porro Saracenus ille qui ducem occiderat, mox à familiaribus eius gladijs discerptus, interemptus est. Corpus autem ipsius ducis in Bauariam relatum, in monasterio Scheurin nostri ordinis sepultum est. Huic Ludouico in ducatu Bauariae Otto filius eius successit, qui habuit vxorem Gertruden filiam Henrici comitis Palatini Rheni Heidelbergae commorantis, cum qua ipsum Palatinatum post obitum focii obtinuit, & ducatum Bauariae coniunxit vsque in praesentem diem. Genuit autem ex ea duos filios Henricum & Ludouicum, de quibus postea suo loco dicemus.

Ludouicus dux Bauariae occiditur.

Otto dux Bauariae fit comes Palatinus Rheni.

S. Elisabeth in Hassia moritur.

S. Antonius Paduanus.

Euerhardus obiit.

Ernestus fit abbas.

Vita & memores Ernesti abbatis.

Eodem anno 3. calendas Decemb. obiit S. Elisabeth filia regis Hungariae, vxor Ludouici Pij Thuringiorum ac Hassonum Landtgrauij quinti, mulier multarum virtutum & sanctissimae conuersationis, sepulta in Marpurg oppido Hassiae, quae statim infinitis miraculis clarescere coepit. Eius gesta diffuse conscripta sunt.

Sanctus quoque Antonius de Padua, ordinis Minorum, discipulus B. Francisci, vir doctus atque sanctissimus hoc ipso anno decessit.

Eodem quoque anno Euerhardus huius monasterij Hirsauig. clarissimus abbas post multos labores pro defensione iurium & libertatum loci habitos, in Domino quieuit, vir aeterna memoria dignus, qui monasterio tempore sui regiminis per omnia bene fecit. Ornavit ecclesiam, aedificia plura consummauit, ampliauit redditus, libertates & iura monasterij constantissime manu tenuit: & quod maius est, omnibus regularis disciplinae obseruantiam tam in se, quam in subditis studiosissime conseruauit, verbo & exemplo se gregi formam bonorum operum exhibens, pro quibus eum credimus in caelo gloriosum. Obiit autem vir iste gloriosus, penultima die mensis Decembris, posteaquam praefuit annis 13. mensibus 8. & diebus 20. anno aetatis suae quinto & sexagesimo, sepultus in maiori cenobio cum reuerentia & honore, non sine lachrymis multis filiorum quos reliquit.

DE ERNESTO, HUIUS MONASTERII ABBATE XXIII. QVI praefuit annis 13. & mense vno, diebus tribus, variisque gestis illius temporis.

POST mortem reuerendissimi ac Deo dilecti abbatis Euerhardi, conuenientes in vnum fratres huius monasterij, vltima die mensis Decembris, quae fuit altera dies post obitum pastoris, habere inter se tractatum de substituendo nouo abbate necessarium coeperunt. Praemissis igitur orationibus consuets, tandem vnanimiter elegerunt Ernestum quendam huius cenobij monachum, qui maioris cellariae aliquandiu gessit officium, virum bonum, & honestis in Sueuia parentibus ortum, qui à Berengero Spirensium episcopo ordinatus in abbatem, huic monasterio praefuit annis 13. mense vno & diebus tribus. Erat autem (sicut diximus) vir bonus & honestae conuersationis, plus tamen ad temporalia, qua ad monasticae disciplinae obseruantiam inclinatus. Vnde factum est, vt disciplinae integritas sub eo paulatim deficeret, eo minus curate interiora fratrum, sed externa potius